

Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca
Facultatea de Istorie-Filosofie
Anul universitar 2007-2008
Semestrul III

I. Informații generale despre curs și seminar

Titlul cursului: **Postcomunism și tranziție în lumea contemporană**

Codul: HCI5102

Nr. credite: 6

Loc de desfășurare: Catedra de istorie contemporană și relații internaționale

Programarea în orar a activităților: 2 ore curs, 2 ore seminar/ săptămână

II. Informații despre titularul de curs

Nume, titlu științific: Bathory Lajos, doctor în istorie

Cercetător principal I

Informații de contact: telefon: 0264-557695

Ore de audiență: marți, orele 13-14

III. Descrierea disciplinei

Prăbușirea sistemului totalitar comunist a generat probleme social-politice și economice de o complexitate deosebită, pentru care structurile sociale și elitele erau complet nepregătite. Trebuia reinstaurată proprietatea privată asupra mijloacelor de producție, introdus sistemul politic parlamentar cu participarea mai multor partide. Trebuiau asigurate libertățile cetățenești, libertatea presei, posibilitatea organizării sindicatelor, a deplasării libere în străinătate. Deli în perioada comunistă s-a încercat a anumită uniformizare a structurilor interne, totuși, spre sfârșitul perioadei au aoărut diferențe tot mai mari între diferitele țări socialiste. Drept urmare și procesul de tranziție s-a desfășurat în condiții foarte diferite, iar elitele locale au avut de ales între așa numita „terapie de șoc”, aplicată în Polonia, sau strategia reformelor treptate, graduale (România). Frecventarea cursului dă posibilitatea de a înțelege și a pătrunde procesele sociale și politice, de a descifra comportamentul elitelor și a păturilor largi de populație. Astfel, cursantul dobândește competența de a judeca evenimentele pe plan științific și practic, iar prin referatele elaborate poate învăța să realizeze expertize social-politice și economice. Aceste abilități îl vor ajuta să poată activa într-o gamă largă de domenii: el poate deveni politician, jurnalist, cercetător științific, profesor de liceu, diplomat de carieră, consultant politic, funcționar înalt în administrația internă și europeană, om de afaceri, cadru didactic universitar.

IV. Bibliografia obligatorie

1. Brzezinski, Zbigniev, **Europa Centrală și de Est în ciclul de tranziție**, București, Ed. Diogene, 1995 (Biblioteca Facultății de Studii Europene)
2. Németh Csaba, **Etnikumok, felekezetek, konfliktusok. Tanulmányok, helzyet, elemzések 1978-2000**, Kézdivásárhely, Anbrózia Kiadó, 2000, 263 p. (Biblioteca EME)
3. **Revoluțiile din 1989, între trecut și viitor**, coordonator Valdimir Tismăneanu. Iași, Ed. Polirom, 1999, 288p. (BCU)
4. Roman, Viorel, **Tranziția de la revoluția din România, 1989, la războiul din Iugoslavia, 1999**, București, Ed. Europa Nova, 1999, 2000, 160p. (Biblioteca Institutului de Istorie)

5. Soulet, Jean-Francois, **Istoria comparată a statelor comuniste din 1945 până în zilele noastre**, Iași, Ed.Polirom, 1998, 364p. (Biblioteca Facultății de Istorie și Filosofie)
6. Tismăneanu, Vladimir, **Fantasmele salvării. Democrație, naționalism și mit în Europa postcomunistă**, Iași, Ed. Polirom, 1999, 272 p.(BCU)
7. **Central Europe since 1989. Concepts and Developments**, edited by Vasile Pușcaș, Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 2000, 272p. (Biblioteca de Filosofie)
8. Németh Csaba, **Népek, államok, hotárok. Politikai helyzetjelentések 1978-2001**, Kézdivásárhely, Ambrózia Kiadó, 2002, 448p. (Biblioteca EME)
9. Sava, Ionel Nicu, **Zece ani de tranziție în Europa de Est (1990-2000)**, București, Ed. Fundației Culturale Române, 2000, 209 p. (BCU)
10. Réti Tamás, **A gazdasági átmenet tapasztalatai közép – és kelet – Európában (1989-2000)**, „Társadalom és gazdaság” (Budapest), 2003, XXV, nr.2, pp.263-285 (biblioteca personală)

V. Materiale folosite

- hărți, caiet de seminar
- situri de internet (ex. www.euractiv.com)

VI. Planificarea cursurilor

I. Introducere: Criza sistemului socialist. Încercări de reformare a sistemului. Critica utopiei comuniste

Noțiuni fundamentale. Termeni cheie: proprietate de stat, dictatura proletariatului, democrația socialistă, dezvoltare economică planificată, rolul conducător al partidului comunist, creșterea nivelului de trai al oamenilor muncii, nomenclatură, dizidență, perestroika

Bibliografie obligatorie:

1. Soulet, J.F., **Istoria comparată a statelor comuniste din 1945 până în zilele noastre**, Iași, Polirom, 1999 (BCU)
2. Crampton, R.J., **Europa răsăriteană în secolul al Xxlea...și după**, București, Curtea Veche, 2002 (BCU)
3. Rothschild, Joseph, **Intoarcerea la diversitate. Istoria politică a Europei Centrale și de Est după al doilea război mondial**, București, Antet, 1997 (BCU)
4. Tismăneanu, Vladimir, **Reinventarea politicului. Europa Răsăriteană de la stalin la Havel**, Iași, Polirom, 1999 (BCU)
5. Tismăneanu, Vladimir, **Mizeria utopiei. Criza ideologiei marxiste în Europa Răsăriteană**, Iași, Polirom, 1997, 180p. (Biblioteca Facultății de Studii Europene)

Bibliografie opțională:

1. Fejtő Ferenc, **A népi demokráciák története**, Budapest, 1991 (BCU)
2. Stokes, Gale, **From Stalinism to Pluralism. A Documentary History of Eastern Europe since 1945**, Oxford Univesrity Press, 1995
3. Fülel – Szántó Endre, **A sztálini zsarnokság életvilága és megszűnése**, Korunk, 1990, I, nr.5, pp.593-560
4. Brucan, Silviu, **Pluralism și conflict social. O analiză socială a lumii comuniste**, București, Ed. Enciclopedică, 1990

Teme pentru referate:

1. revoluția din Ungaria în 1956 și reformele lui Kadar Janos
2. reformele lui Alexandr Dubcek în Cehoslovacia (1968), intervenția sovietică
3. mișcarea sindicală și disidența în Polonia
4. încercările de reforme în URSS. Mihail Gorbaciov și perestroika

II. Prăbușirea regimurilor comuniste în Europa și problematica tranziției

Noțiuni fundamentale. Termeni cheie: falimentul sistemului economic, societatea civilă, campanie de nesupunere civică, demonstrație de protest, masă rotundă, „revoluție de catifea”, lovitură de palat, alegeri libere, privatizare, drepturile omului și ale minorităților etnice, „curățenie civică”

Bibliografie obligatorie:

1. Tismăneanu Vladimir, **Revoluțiile din 1989. Între trecut și viitor**, Iași, Polirom, 1999 (Biblioteca de Filosofie)
2. Florian, Radu, **Prăbușirea dictaturilor est-europene și alternativele istoriei**, București, Ed. Noua Alternativă, 1993, 168p. (BCU)
3. **Transition in Central and Eastern Europe. Collected papers**, Ed: Ovidiu Pecican, Magyari-Vincze Eniko, Cluj-Napoca, Cluj University Press, 1997, 425 p. (Biblioteca Facultății de Studii Europene)
4. Kovách Imre, **A mezőgazdasági privatizáció és a családi farmok jövője közep – és kelet – Európában**, Korunk, 1995, VI, nr.5, pp. 72-83
5. Rady Martin, **Kisebbségi jogok és önrendelkezés a mai Kelet-Európában**, Korunk, 1994, V, nr.6, pp.80-87 (BCU)
6. Pop Adrian, **Tentația tranziției. O istorie a prăbușirii comunismului în Europa de Est**, București, Corint, 2002, 416p. (BCU)
7. Pop Adrian, **Civil Society and the Breakdown of the Totalitarian Regimes in Eastern Europe. Case Studies**, in: **Politics and Culture in South Eastern Europe**, București, 2001, pp.265-311 (BCU)
8. Stokes, Gale, **The Walls Came Tumbling Down. The Collapse of Communism in Eastern Europe**, Oxford University Press, 1993, 319p (Biblioteca Facultății de Filosofie)
9. **Central Europe since 1989**, Ed. Vasile Pușcaș, Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 2000 (Biblioteca Facultății de Filosofie)

Bibliografie opțională:

1. Hatos, Adrian, **Transformarea structurii agrare a Europei Centrale și Răsăritene în perioada 1989-2000**, *Aletheia* (Oradea), 2002, XIII, pp.356-369 (BCU)
2. Tănase, Stelian, **Miracolul revoluției. O istorie politică a căderii regimurilor comuniste**, București, Humanitas, 1999, 432p. (BCU)
3. **Principiul dominoului. Prăbușirea regimurilor comuniste europene**, ediție de Dumitru Preda și Mihail Retegan, București, Editura Fundației Culturale Române, 2000, 510p, (BCU)

Teme pentru referat:

1. eșecul reformelor politice din URSS și prăbușirea imperiului sovietic
2. mișcarea de protest în Germania de Est și demolarea „Zidului Berlinului”
3. tratativele „mesei rotunde” și primele alegeri libere în Polonia
4. demonstrația de protest și „revoluția de catifea” în Cehoslovacia
5. organizații politice de opoziție și încercări de adaptare ale liderilor comuniști din Ungaria. Primele alegeri libere
6. revoluția sângeroasă din România

7. „lovitura de palat” din Bulgaria

III. Tranziția în Rusia și țările foste socialiste. Situația din Republica Moldova

Noțiuni fundamentale. Termeni cheie: dreptul popoarelor la autodeterminare, referendum unional, lovitură de stat (puci), alegeri libere, „comuniști reformatori”, „comuniști conservatori”

Bibliografie obligatorie:

1. Thom, Francoise, **Sfârșiturile comunismului**, Iași, Polirom, 1996
2. Lucinschi, Petru, **Ultimele zile ale URSS**, București, Ed. Evenimentul Românesc, 1998, 160p.
3. Boboc, Eduard, **Referendumul unional din 1991-premise și perspective**, in: **Societate și civilizație**, Târgu Mureș, 2002, pp. 774-786 (Biblioteca de Istorie)
4. Cojocaru, Gheorghe, **Eșecul puciului din august 1991 de la Moscova. Cauze și consecințe**, *Studia Universitatis „Petru Maior”*, Historia, (Tg. Mureș), 2003, III, pp.225-249
5. Riasanovsky, Nicholas V., **O istorie a Rusiei**, Iași, Institutul European, 2001, pp. 600-652 (Biblioteca de Istorie)
6. Ivanov, Igor, **Politica externă a Rusiei în epoca globalizării**, București, Editura Fundației Culturale Române, 2003, 495p (BCU)

Bibliografie opțională:

1. Solomon, Constantin, **Aspecte ale vieții politice în Republica Moldova**, *Analele științifice ale Universității Al.I. Cuza*, Iași, ser Istorie, 1998-1999, 44-45, pp.189-205 (Biblioteca de Istorie)
2. Cojocaru, Gheorghe, **Colapsul URSS și dilema relațiilor româno-române**, București, Omega, 2001, 236p. (BCU)
3. Boc, Emil, **Separarea puterilor în sistemul constituțional rusesc**, in: *Studia Universitatis „Babeș-Bolyai” ser Politica*, 1997-1998, XVII-XVIII, nr.1, pp.39-54 (Biblioteca Facultății de Științe Politice)

Teme pentru referat:

1. referendumul unional din anul 1991 și consecințele lui
2. lovitură de stat din 1991 și eșecul ei
3. descompunerea URSS și situația din Republica Moldova

IV. Prăbușirea sistemului comunist în Republica Democrată Germană și reunificarea Germaniei

Noțiuni fundamentale. Termeni cheie: „Zidul Berlinului”, STASI, reunificare statală, privatizare, sistem politic federal, migrație de populație, mișcare civilă confesională, retragerea trupelor sovietice de ocupație

Bibliografie obligatorie:

1. Stokes, Gale, **The Walls Came Tumbling Down**, Oxford University Press, 1993, pp. 136-141, 181-188, 192-194 (Biblioteca de Istorie)
2. Mureșan, Sorin, **Social Market Economy. The German Model**, in: *Studia Universitatis „Babeș-Bolyai” Studia Europea*, 2003, nr.2, pp. 73-98 (Biblioteca de Studii Europene)
3. Csapody Tamás, **„A puha viz megtöri a falat”. Egyházak, erőszakmentesség, civil társadalom, katonai szolgálat megtagadás a Német Demokratikus Köztárságban 1945-1990 között**, *Korunk*, 1991, II, nr.2, pp.94-102 (BCU)

4. Dönhoff, Marion, Schmidt, Helmut, Sommer, Theo, **Zeitgeschichte de Bonner Republik 1949-1999**, Reinbek-Rohwolt, 2000, pp.749-764 (Biblioteca germană)
5. Weidenfeld Werner, Korte, Karl-Rudolf, **Handbuch zur deutschen Einheit**, Bonn , Bundeszentrate für politische Bildung, 1996, pp.225-246 (Biblioteca germană)

Bibliografie opțională:

1. Mohan, Emilia, **Aspirația germanilor la unitatea națională, 1990-2000: un deceniu de la împlinirea visului**, in: *Dosarele istoriei*, 2000, nr.10, pp.26-30 (Biblioteca de Istorie)
2. Meulemann, Heiner, **Werte und Wertewandel in vereinten Deutschland**, in: *Aus Politik und Zeitgeschichte*, 2002, 37-38, pp. 13-22 (Biblioteca germană)

Teme pentru referat:

1. demonstrațiile din toamna anului 1989 din RDG și demolarea „Zidului Berlinului”
2. reunificarea germană și implicațiile ei internaționale
3. agențiile de privatizare din Germania Federală și implicarea lor în restructurarea economiei est-germane

V.Instaurarea regimului democratic pluralist în Polonia și problemele tranziției

Noțiuni fundamentale. Termeni cheie: nesupunere civilă, masă rotundă, sindicate independente, alegeri libere, biserica romano-catolică, papalitate, „terapie de șoc”, inflație, privatizare

Bibliografie obligatorie:

1. Stokes, Gale, **The Walls Came Tumbling Down**, Oxford University Press, 1993, pp.102-130, 194-197
2. Tismăneanu, Vladimir, **Reinventarea politicului. Europa Răsăriteană de la Stalin la Havel**, pp. 117-130, 173-180, 227-230
3. Crampton, Richard, **Europa răsăriteană în secolul XX...și după**, pp. 480-489 (Biblioteca de Istorie)
4. Wagner, Richard, **Popoare în derivă. Europa de Est la răscruce de epoci**, pp. 27-30 (BCU)
5. Csapody Tamás, **Szabadság és béke. Egyház, erőszakmentesség, civil társadalom, katonai szolgálat megtagadás Lengyelországban 1945-1990**, in: *Korunk*, 1991, II, nr.2, pp.207-212 (BCU)
6. Ișan, Vasile, **Reforme și reformatori în țările ex-socialiste. Leszek Balcerowicz**, in: *Analele Științifice ale Universității I.C. Cuza Iași*, ser. Științe Economice, 2002-2003, t.48-49, pp.64-73 (Biblioteca de Științe Economice)

Bibliografie opțională:

Wendt, Jan, **Territorialization of Authority in Poland**, in: *Democrație în Europa Centrală și de Sud-Est – aspirație și realitate (sec.XIX-XX)*, Satu Mare, 2000, pp.276-287 (Biblioteca de Istorie)

Teme pentru referate:

1. rolul sindicatului independent Solidaritatea în contestarea regimului totalitar
2. rolul Bisericii romano-catolice în tranziția pașnică spre sistemul democratic
3. atitudinea țărilor occidentale față de „terapie de șoc”

VI.Formarea organizațiilor politice de opoziție din Ungaria și atitudinea comuniștilor reformatori. Primele alegeri libere

Noțiuni fundamentale. Termeni cheie: forum civic, aniversări istorice, campanie ecologistă, comuniști reformatori, comuniști conservatori, tranziție pașnică, alegeri libere

Bibliografie obligatorie:

1. Romsics Ignác, **Magyarország története a XX században**, Budapest, Osiris könyvkiadó, 2002, pp.540-550 (BCU)
2. **Magyarország a XXszázadban. Politika és társadalom, hadtörténet, jogalkotás**, szerk. Kollega Tarsoly István, Gyarmati György, Dombrády Lorand etc, Szekszard, 1996 (BCU)
3. Berend T. Istvan, **Central and Eastern Europe 1944-1993. Detour from Periphery to the Periphery**, pp. 254-299 (Biblioteca de Istorie)
4. Gyarmati György, **A kommunizmus története**, Budapest, 2003, pp.253-276 (Biblioteca de Istorie)
5. Tismăneanu, Vladimir, **Reinventarea politicului – Europa Răsăriteană de la Stalin la Havel**, Iași, 1999, pp. 182-230

Bibliografie opțională:

1. Dobzsay Tamás, Estok János, **Tisztelt Ház**, Szekszárd, Puskás Tivadar Távközelési Technikum, 1998, pp. 150-165 (colecție particulară copie xerox)
2. Tismăneanu, Vladimir, **Fantasmele salvării. Democrație, naționalism și mit în Europa post-comunistă**, Iași, Polirom, 1999, pp.100-110
3. Borsi-Kálmán, Béla, **Le nationalisme et l'intelligentsia hongroise dans les années 1989-1997**, in: *Historia manet*, București, 2001, pp.441-454 (BCU)
4. Stokes, Gale, **The Walls Came Tumbling Down**, Oxford, 1993, pp.78-101, 132-136, 178-180 (Biblioteca de istorie)

Teme pentru referate:

1. rolul intelectualității dizidente în mobilizarea opiniei maghiare în cursul demonstrațiilor pașnice
2. sciziunile din Partidul Muncitoresc Socialist Ungar și efectul lor asupra situației politice

VII. Mișcarea civică de protest din Cehoslovacia și tranziția spre democrație. Republica Cehă în procesul de tranziție

Noțiuni fundamentale. Termeni cheie: mișcare apolitică de protest, refuzul politicii, comuniști retrograzi, forum civic, demonstrații nonviolente, „revoluție de catifea”, stat federal, „divorț de catifea”, privatizare în masă, „terapie de șoc”

Bibliografie obligatorie:

1. Stokes, Gale: **The Walls Came Tumbling Down**, Oxford, 1993, pp.65-68, 148-157, 180-181, 197-200 (Biblioteca de Istorie)
2. Kavan Zdenek, Palous Martin, **Democracy in the Czech Republic**, in: **Democratization in the Central and Eastern Europe**, edited by Mary Kaldor and Ivan Vejnova, Continuum, 2002, pp. 80-92 (Biblioteca Fundația Soros)
3. Lawson, George, **The Czech Republic and the Poverty of Transitology**, Fifth Pan European International Relations Conference, Netherlands, the Hague, September 9-11, 2004 (Biblioteca Fundației Soros)
4. Orenstein, Mitchell, Valcav Klaus, **Revolutionary and Parliamentarian**, in: *East European Constitutional Review*, winter, 1998 (Biblioteca Fundației Soros)
5. Hruzova, Helena, **Economical Performance of the Czech Republic**, in: *Studia Universitatis Babeș-Bolyai*, ser. Oeconomica, 1998, nr1.pp.125-133 (BCU)

Bibliografie opțională:

1. Lacina Karel, Vajodva Zdena, **Local Government in the Czech Republic**, www.igi.osi.hu/publications/2000/25/chapter6.pdf
2. www.epinet.org/subjectpages/trade.html
3. www.mtholyoke.edu/acad/intrel/globecon.htm
4. Shepherd Robin, **Czechoslovakia: the Velvet Revolution and Beyond**, Macmillan, Houndmills, 2000

Teme pentru referate:

1. rolul intelectualității dizidente în mobilizarea opiniei publice din Cehoslovacia, 1988-1989
2. politica economică a guvernelor cehoslovace, formă a „terapii de șoc”

VIII. Separarea pașnică a Cehoslovaciei și aspecte specifice ale evoluției politice interne

Noțiuni fundamentale. Termeni cheie: „divorț de catifea”, minorități naționale, drepturile omului, politică populistă, suveranitate națională

Bibliografie obligatorie:

1. Henderson, Karen, **Slovakia, the Escape from Invisibility**, New York, Routledge, 2002 (Biblioteca Fundației Soros)
2. Skolnik Leff, Carol, **The Czech and Slovak Republics: Nation versus State**, Boulder, Westview Press, 1996, <http://www.questia.com/PM.qst?a=o&d=98898141>
3. Smith, Simon, **Local Communities and Post-Communist Transformation. Czechoslovakia, the Czech Republic and Slovakia**, London, Routledge Courzon, 2003, <http://www.questia.com/PM.qst?a=o&d=106426537>
4. Duleba, Alexander, **Democratic Consolidation and the Conflict over Slovakian International Alignment**, in: **Slovakia: Problems of Democratic Consolidation and the Struggle for the Rules of Game**, www.ciaonet.org

Bibliografie opțională:

1. Mejnecht, Anna K, **Minority Protection**, Cambridge University Press, 2004 (Biblioteca Fundației Soros)
2. web: www.euractiv.com, www.europa.eu.int

Teme pentru referate:

1. populism, naționalism și democrație în Slovacia postcomunistă
2. formarea statului independent slovac și aspecte ale dreptului internațional

IX. Factorul național și religios în dezintegrarea statului federal socialist iugoslav

Noțiuni fundamentale. Termeni cheie: stat socialist federal, autonomie locală, limbă oficială și limbă maternă, guvern federal și guvern național, confesiune și religie

Bibliografie obligatorie:

1. **Problema iugoslavă. Studii și marginalii**, coordonator Silviu B Moldovan, Timișoara, Ed. Meridian 21 Delta, 1998, 280p. (BCU)
2. Christian, C.I., **Sângeroasa destrămare. Iugoslavia**, București, Ed. Sylvis, 1994, 327p. (BCU)
3. Ciobotea, Radu, **Războiul fără învingători. Iugoslavia 1990-1997**, Timișoara, Ed. Meridian 21 Delta, 1998, 306p. (BCU)
4. **Balcanii, ieșirea din impas. Studii**, București, 1999, 320p. (BCU)

Bibliografie opțională:

1. Dima, Sorin, **Intervenția NATO în Iugoslavia. Legalitate versus legitimitate**, in: **Istoria și teoria relațiilor internaționale. Studii**, Iași, 2000, pp.89-95 (BCU)
2. Varady Tibor, **Minorități, majorități, lege și etnicitate: reflecții asupra cazului iugoslav**, in: *Polis*, București, 2000, VII, nr.21, pp.101-128 (BCU)
3. Losoncz Alpar, „**Deja vu**” a Balkanon (a jugoslav valsag elemzese, 1918-1993), in: *Korunk*, 1993, 4, nr. 11, pp.XX-XXXII (BCU)

Teme pentru referate:

1. relația dintre confesiune și religie în geneza sentimentului național din Peninsula Balcanică
2. majorități și minorități naționale în Balcani și problema autonomiei regionale

X. Dezmembrarea Iugoslaviei și criza din Balcani

Noțiuni fundamentale. Termeni cheie: naționalitate și etnicitate, majorități și minorități, „curățenie etnică”, război civil și război etnic, intervenție străină și drept internațional, drepturile omului, creștinism și mahomedanism

Bibliografie obligatorie:

1. Tom Gallagher, **The Balkans since the Cold War. From Tyranny to Tragedy**, Routledge, 2003, pp.10-17 (Biblioteca Fundației Soros)
2. Anghel, Gheorghe, **The War in Bosnia. 1992-1995**, București, Military Publishing House, 2001, 130p. (BCU)
3. Arion, Cristina, **Inachevé, dépassé ou transgressé. Le droit international face á la crise de Kosovo**, in: *Studia Politica*, București, 2001, nr.2, pp.359-364 (Biblioteca Facultății de Științe Politice)
4. **Război în Balcani. Iugoslavia, primăvară sângeroasă la sfârșit de secol**, București, Aldo Press, 1999, 658p. (BCU)
5. Sfinteș, Laurențiu, **Trei anotimpuri în Bosnia-Herțegovina**, București, Ed. Militară, 2000, 268p., (BCU)

Bibliografie opțională:

Vaida-Voevod, Mircea, **Conjurația împotriva Iugoslaviei**, Cluj-Napoca, 2001, 203p. (Biblioteca de istorie)

Teme pentru referate:

1. rolul populismului naționalist în conservarea puterii de către elitele din perioada comunistă
2. implicarea diplomației occidentale, a NATO și a diplomației românești și rusești în rezolvarea crizei balcanice

XI Tranziție și reformă în Bulgaria

Noțiuni fundamentale. Termeni cheie: nomenclatura comunistă, „lovitura de palat”, colaps economic, naționalitate, minorități etnice și religioase, drepturile omului, privatizare și corupție

Bibliografia obligatorie:

1. Deac, Augustin, **Pagini din istoria adevărată a Bulgariei**, București, Ed. Europa Nova, 2003, pp.350-376 (Biblioteca de istorie)
2. Andreff, Wladimir, **Tranziție și reformă**, București, Ed. Economică, 2001, pp.70-80 (BCU)
3. Day, Alan J, German Richard, Campbell John, **Political Parties of the World**, Ed.IV, London, Cartemill International Ltd, 1996, pp.91-100 (Biblioteca Fundației Soros)

4. Tismăneanu, Vladimir, **Revoluțiile din 1989. Intre trecut și viitor**, Iași, 1999, pp.275-280
5. **Partide politice și democrație în Europa de Est**, Editor: Michel de Waele, București, Humanitas, 2003, pp. 98-107 (BCU)
6. Crampton, R.J., **Europa Răsăriteană în secolul al XX-lea...și după**, București, 2002, pp.433-476 (Biblioteca de Istorie)

Teme pentru referate:

1. rolul factorilor politici externi lichidarea regimului socialist și strategii ale conservării puterii aplicate de conducătorii comuniști
2. minoritățile național-religioase și procesul de democratizare a regimului politic

XII. Revoluție și reformă în România

Noțiuni fundamentale. Termeni cheie: revoluție, lovitură de stat, violență, teroriști, perestroika, servicii secrete străine, servicii secrete românești, mineriade, tranziție graduală, social-democrație, liberalism, populism, extremism, privatizare treptată, regim constituțional

Bibliografie obligatorie:

1. Bulai, Alfred, **Mecanismele electorale ale societății românești**, București, 1999, pp.27-102 (Biblioteca Facultății de Științe Politice)
2. Pasti, Vladimir, **România în tranziție: căderea în viitor**, București, Nemira, 1995, pp. 15-83
3. Radu, Alexandru, **Partidele politice din România după 1989**, Iași, Polirom, 2003 (Biblioteca Facultății de Științe Politice)
4. Radu, Alexandru, **Nevoia schimbării. Un deceniu de pluripartidism în România**, București, Humanitas, 2000 (Biblioteca Facultății de Științe Politice)
5. Moldovan, Silviu, **Arhivele Securității**, București, Humanitas, 2004 (BCU)
6. Gallagher, Tom, **Furtul unei națiuni. România de la comunism încoace**, București, Humanitas, 2005, (BCU)
7. Adumitrăcesei, Ioan D., Niculescu, Nicolae G., **Post-Socialist Romanian Economy**, București, ed. Economică, 1999, 296p. (Biblioteca Facultății de Științe Economice)
8. Culcic, Irina, **Câștigătorii. Elita politică și democratizare în România**, Cluj-Napoca, Limes, 2002, 223p (Biblioteca Facultății de Științe Politice)

Bibliografie opțională:

1. Gallagher, Tom, **Democrație și naționalism în România**, București, ed.ALL, 1999, 406p (BCU)
2. Ionete Constantin, **Clasa politică postdecembristă**, București, Ed.Expert, 2003, 266p. (Biblioteca Facultății de Științe Politice)

Teme pentru referate:

1. evenimentele din decembrie 1989: revoluție sau lovitură de stat?
2. formarea sistemului pluripartidist în România și forme de manipulare a opiniei publice
3. trăsături specifice ale procesului de privatizare în România

XIII.Aspecte ale tranziției economice în țările Europei Centrale și forme de integrare regională. Acordul de schimb liber central-european (CEFTA)

Noțiuni fundamentale. Termeni cheie: integrare regională, tarife vamale, schimb liber, deficitul balanței comerciale, comerț de produse agrare și industriale, organisme economice interguvernamentale

Bibliografie obligatorie:

1. Reti Tamas, **A gazdasági átmenet tapasztalái közép – és kelet – Európában (1989-2000)**, in: *Társadalom és gazdaság*, Budapest, 2003, XXV, nr.2, pp. 263-285 (biblioteca personală)
2. Lutaş, Mihaela, **Relațiile economice dintre Uniunea Europeană și Europa Centrală și de Est**, in: *Studia Universitatis Babeş-Bolyai*, ser. *Oeconomica*, 1998, nr.2, pp.55-68, (Biblioteca Facultății de Științe Economice)
3. Simion, Laura, Ungureanu, Corina, Piscureanu, Cristina, **Economii în tranziție: Cehoslovacia, Ungaria și Polonia**, in: *Istoria economiei*, 1998, nr.1, pp.43-50 (Biblioteca Facultății de Științe Economice)
4. Réti Tamás, **Role of Regional Integration Initiatives in Track Liberalisation of Transition Economies**, Budapest, Kopint-Datorg Discussion Papers, oktober 2000, nr. 62, 62p. (biblioteca personală)
5. Kovács Imre, **A mezőgazdasági privatizáció és a családi farmok jövője közép –és kelet- Európában**, in: *Korunk*, 1995, VI, nr.5, pp.72-83 (BCU)
6. Hatos Adrian, **Transformarea structurii agrare a Europei Centrale și Răsăritene în perioada 1989-2000**, in: *Aletheia*, Oradea, 2002, XIII, pp.356-369 (BCU)

Teme pentru referate:

1. desființarea Consiliului pentru Ajutor Economic Reciproc, grupul de la Visegrad și instiuirea CEFTA
2. aderarea României la CEFTA și evoluția schimburilor comerciale cu țările vecine

XIV Aderarea statelor din Europa Centrală și Răsăriteană la structurile occidentale, Uniunea Europeană și NATO

Noțiuni fundamentale. Termeni cheie: integrare europeană, instituții europene, acorduri de aderare, Comisia Europeană, Parlamentul European, securitate națională și internațională, alianțe politico-militare, NATO

Bibliografie obligatorie:

1. Barány Zoltan, **The Future of NATO Expansion**, Cambridge University Press, 2003, pp.55-60 (Biblioteca Fundației Soros)
2. Murariu, Vasile, **Considerații privind politica de securitate și apărare a statelor intrate recent în NATO**, in: *Istoria și teroia relațiilor internaționale. Studii*, Iași, 2000, pp.26-37 (Biblioteca Facultății de Științe Politice)
3. Pușcaș, Vasile, **Közép-Európa geopolitikai problémái Washington után (NATO-1999)**, in: *Korunk*, 2000, XI, nr.11, pp.12-17 (BCU)
4. Szász Alpár Zoltán, **Európai integráció és politikai készegek**, in: *Korunk*, 2000, nr.11, pp.38-47 (BCU)
5. Bărbulescu –Jordan, Gheorghe, **Uniunea Europeană, aprofundare și extindere**, București, Ed. Trei, 2001, volII, 439p. (Biblioteca Facultății de Studii Europene)

Bibliografie opțională:

1. Ionescu, Mihail E., **După hegemonie. Patru scenarii de securitate pentru Europa de Est**, București, Ed. Scripta, 1993, 192p. (BCU)
2. Salat Levente, **Strasbourgi egyezmény hálózat**, in: *Korunk*, 1990, I, nr.6, pp.737-743 (BCU)

Teme pentru referat:

1. procesul de aderare a țărilor din Europa Centrală și de Est la Uniunea Europeană
2. extinderea NATO spre Răsăritul Europei și atitudinea Rusiei

3. aderarea României și Bulgariei la Uniunea Europeană. 1 ianuarie 2007. Drepturi și obligații, avantaje și dezavantaje

VII. Modul de evaluare

Examen scris. Prezentarea referatelor (cel puțin un referat, 20% din notă, fiecare referat contribuie la mărirea notei). Absențele repetate pot fi compensate prin prezentarea de referate suplimentare

VIII. Detalii organizatorice

Absentarea la 75% din cursuri și seminarii se sancționează prin eliminarea din examen. Plagiatul la examen se sancționează conform regulamentelor Universității. Referatele copiate de pe internet nu sunt luate în considerare.

IX. Bibliografie opțională

1. Fall Sándor, Balogh Brigitta, Demeter Szilárd, **Pártok kelet-közép- Európában**, in: *Korunk*, 2003, IV, nr.10, pp.122-139 (BCU)
2. Flonta, Vlad, **Intoarcerea la pluripartidism. Un studiu comparat asupra sistemelor de partide politice din Polonia, Ungaria, România și Bulgaria (1990-2000)**, București, Ed.Arvin Press, 2003, 145p. (Biblioteca Facultății de Științe Politice)
3. Pușcaș, Vasile, **The „Historic Complex” in Central Europe and the Chances of Political Pluralism**, in: *Transformation Review*, 1996, V, nr4, pp.121-127 (Biblioteca Facultății de Istorie)
4. Voicu, George, **Sisteme de partide în Europa de Est**, in: *Polis*, București, 1996, nr2, pp.116-139 (BCU)

Transition in Central and Eastern Europe. Collected Papers, Ed: Ovidiu Pecican, Magyari-Vincze Enikő, Cluj-Napoca, Cluj University Press, 1997, 425p. (Biblioteca Facultății de Studii Europene)